

De raad van de gemeente Eijsden-Margraten

Eijsden-Margraten: 24 september 2026
Onderwerp: Raadsinformatiebrief Netcongestie en "eerder aanvragen"
prioriteit transportcapaciteit met gemeente als intermediair

Bezoekadres:
Amerikaplein 1
6269 DA Margraten
Servicepunt:
Breusterhof 2
6245 EL Eijsden

Postadres:
Postbus 10
6269 ZG Margraten

tel.: 14043
of: +31 (0)43 458 8488
fax: +31 (0)43 458 8400
info@eijsden-margraten.nl
www.eijsden-margraten.nl

IBAN BNG:
NL46BNGH0285148680
BIC: BNGHNL2C

Geachte raadsleden,

Aanleiding

In grote delen van Nederland is onvoldoende transportcapaciteit beschikbaar op het elektriciteitsnet. Ook onze regio heeft te maken met netcongestie. Hierdoor kan het voorkomen dat nieuwe ontwikkelingen niet of pas later kunnen worden aangesloten op het elektriciteitsnet. Dit vormt in toenemende mate een risico voor de realisatie van onder andere woningbouw en onderwijshuisvesting. De Autoriteit Consument & Markt (ACM) heeft landelijke regels vastgesteld voor de prioritering van transportverzoeken in congestiegebieden. Sinds 1 juli 2026 beoordeelt Enexis groot- en kleinverbruikers volgens één prioriteringskader.

Maatschappelijk prioriteren betekent dat bij schaarste op het elektriciteitsnet voorrang wordt gegeven aan ontwikkelingen met een groot maatschappelijk belang. Deze worden gecategoriseerd in drie categorieën. Hierbij kan gedacht worden aan de functies woningbouw, zorginstellingen, onderwijsvoorzieningen en vitale infrastructuur. Het doel is om de nog resterende netcapaciteit zo effectief mogelijk in te zetten voor de samenleving.

Vanaf 1 oktober 2026 komt daar de werkwijze 'Eerder Aanvragen' bij. Deze werkwijze geeft gemeenten de mogelijkheid om al eerder in het planproces transportcapaciteit aan te vragen voor woningbouw- en onderwijshuisvestingsprojecten. De gemeente kan daarbij aanvragen indienen voor zowel gemeentelijke projecten als projecten van andere initiatiefnemers. Een project moet daarvoor aan de landelijk vastgestelde voorwaarden voldoen. We worden eigenlijk de intermediair tussen de ontwikkelaar/aannemers en Enexis.

Met deze brief informeren wij u over de nieuwe landelijke werkwijze 'Eerder Aanvragen' en over ons besluit op 25 augustus 2026 om hiervoor beleidsregels vast te stellen.

Nieuwe rol voor de gemeente

De nieuwe landelijke werkwijze 'Eerder Aanvragen' geeft de gemeente een nieuwe rol. De gemeente kan voor gemeentelijke projecten en projecten van andere initiatiefnemers een prioriterings- en transportverzoek indienen bij de netbeheerder. De gemeente bepaalt daarmee niet zelf welke projecten transportcapaciteit krijgen. Die bevoegdheid blijft bij de netbeheerder. De gemeente bepaalt wel voor welke projecten zij een aanvraag indient en, wanneer meerdere projecten voor hetzelfde moment in aanmerking komen, in welke volgorde zij dat doet.

Behandeld door :
Bijlage(n) : Geen
Documentkenmerk(en) :

Uw brief van :
Uw kenmerk :
Pagina : 1 van 3
Ons kenmerk : Z/26/304067/1042304

.banholt
.bemelen
.cadier en keer
.eckelrade
.eijdsen
.gronsveld
.margraten
.mariadorp
.mesch
.mheer
.noorbeek
.oost-maarland
.rijckholt
.scheulder
.st. geertruid

BLOESEM VAN HET ZUIDEN

Omdat transportcapaciteit schaars is, moeten wij daarbij zorgvuldig handelen. Vergelijkbare projecten moeten gelijk worden behandeld en vooraf moet duidelijk zijn volgens welke procedure en criteria de gemeenteprojecten beoordeelt en rangschikt. De druk op het elektriciteitsnet neemt toe door elektrificatie en groei van woningen, bedrijven, mobiliteit en duurzame energie. Hierdoor is op veel plekken sprake van een file op het elektriciteitsnet: netcongestie. Omdat niet alle aanvragen voor nieuwe aansluitingen of uitbreiding daarvan direct kunnen worden gehonoreerd, wordt sinds 1 oktober 2024 gebruik gemaakt van maatschappelijk prioriteren.

Tot 1 juli 2026 reserveerden netbeheerders een deel van de netcapaciteit waarmee kleinverbruikers (zoals huishoudens, nieuwbouwprojecten, laadpalen en mkb'ers) konden worden aangesloten. Vanaf 1 juli 2026 zijn kleinverbruikers samen met grootverbruikers op de wachtlijst komen te staan. Functies met maatschappelijke prioriteit – zowel groot- als kleinverbruikers – krijgen vanaf 1 juli 2026 stapsgewijs capaciteit toegekend vanuit de reservering voor kleinverbruikers, zolang er capaciteit beschikbaar is.

De gemeente heeft een coördinerende rol toebedeeld gekregen en kunnen zij in een vroegtijdig stadium prioriteit (tot maximaal 10 jaar vooruit) aan vragen voor concrete woningbouw- en schoolhuisvestingsprojecten. Hierdoor hebben deze projecten eerder zicht op transportcapaciteit.

Voor gemeente Eijdsen-Margraten zijn beleidsregels opgesteld voor het eerder aanvragen van transportcapaciteit op basis van het VNG-model en de suggesties van NP RES. De vastgestelde beleidsregels vindt u terug in de bijlage. Vanaf 3 september kunnen projectontwikkelaars hun woningbouwprojecten aanmelden bij de gemeente. Zij kunnen dit doen tot 17 september, waarna de ingediende plannen door de gemeente worden gecontroleerd op juistheid en of zij voldoen aan de wettelijk bepaalde bewijslast. Correct ingediende plannen worden gerangschikt op basis van artikel 9 van de beleidsregels en de projecten op de volgordelijst worden vanaf 1 oktober bij Enexis ingediend op basis van de werkwijze 'Eerder Aanvragen' die is vastgesteld door netbeheerders, VNG, NP RES, overheden en maatschappelijke partners.

Het wel of niet gebruik kunnen maken van 'Eerder Aanvragen' kan grote gevolgen hebben. Projecten die niet voldoen aan de criteria sluiten achter de projecten aan die wel in aanmerking komen. De kans is groot dat voor deze projecten voorlopig geen netcapaciteit meer beschikbaar is.

Beleidsregels

Om deze nieuwe rol zorgvuldig uit te voeren heeft ons college de Beleidsregels aanvraag prioriteit transportcapaciteit woningbouw en onderwijs van de gemeente Eijdsen-Margraten 2026 vastgesteld. De beleidsregels leggen vooraf vast:

- welke projecten onder de werkwijze vallen;
- welke informatie nodig is voor een aanvraag;
- hoe de gemeenteprojecten beoordeelt en rangschikt;
- hoe gemeentelijke en projecten van andere initiatiefnemers gelijk worden behandeld;
- hoe de gemeente de uitkomst motiveert en bekendmaakt;
- hoe belanghebbenden bedenkingen tegen de voorgenomen rangschikking kenbaar kunnen maken.

.banholt
.bemelen
.cadier en keer
.eckelrade
.eijdsden
.gronsveld
.margraten
.mariadorp
.mesch
.mheer
.noorbeek
.oost-maerland
.rijckholt
.scheulder
.st. geertruid

BLOESEM VAN HET ZUIDEN

De beleidsregels sluiten aan bij de landelijke modelbeleidsregels van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten en bij de gezamenlijke uitwerking binnen RES Zuid-Limburg voor woningbouw en onderwijs. Hiermee zorgen we voor een transparante, objectieve en niet-discriminatoire werkwijze en beperken we tegelijkertijd juridische en financiële risico's voor de gemeente.

Geen garantie op transportcapaciteit

De werkwijze 'Eerder Aanvragen' maakt het mogelijk om al in eerder stadium een transportverzoek in te dienen, maar biedt geen garantie dat een project daadwerkelijk op het gewenste moment transportcapaciteit krijgt. De netbeheerder blijft verantwoordelijk voor de uiteindelijke beoordeling, prioritering en toekenning van transportcapaciteit. Ook met de nieuwe werkwijze blijft de beschikbare capaciteit op het elektriciteitsnet schaars.

Vervolg

Na publicatie treden de beleidsregels in werking. De gemeente bereidt vervolgens de eerste indienronde voor. Hiervoor brengen we de woningbouw- en onderwijshuisvestingsprojecten in beeld die naar verwachting binnen de komende tien jaar worden gerealiseerd. Voor de eerste indienronde betekent dit een doorkijk tot en met 2036. Voor projecten die verder in de toekomst liggen, zijn de planning, omvang en energiebehoefte minder zeker. De projectenlijst is daarom geen vaststaand uitvoeringsprogramma. Nieuwe informatie en wijzigingen in projecten kunnen aanleiding geven om de projectenlijst en rangschikking bij volgende indienronden te actualiseren. De gemeente beoordeelt de projecten volgens de vooraf vastgestelde beleidsregels en stemt waar nodig af met andere gemeenten binnen hetzelfde congestiegebied en met Enexis. Vanaf 1 oktober 2026 kunnen gemeenten de eerste aanvragen volgens de nieuwe landelijke werkwijze indienen. De beleidsregels hebben uitsluitend betrekking op de gemeentelijke werkwijze voor 'Eerder Aanvragen'. Met dit besluit loopt het college niet vooruit op bredere strategische keuzes over ruimte, energie en netcapaciteit.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Eijdsden-Margraten.

De secretaris,

De burgemeester,

Drs. J.M.F. Kool

Mr. A.P. Krijnen

Toelichting rollen

[14] Handtekening

[15] Medewerker gemeente